

מסורת הש"ס

- (א) נפי קדושין לא; (ב) נפי חס' כמותי נד; ד"ה לית;
- (ג) נלעיל קתל; (ד) ע"ז; (ה) נלעיל קתל; (ו) ח"ח חק וכו' בבבא כרי שפתיק;
- (ז) נלעיל קתל; (ח) חולין קל: (ט) תוספי פ"ח; (י) מ"ה לאסורא;

הגרות הב"ח

- (א) רש"י ד"ה לפי שאין עושיין אותה אלא;
- (ב) ד"ה תנן וכו' לא זכר השבילים מנין; (ג) ח"ח חק וכו' בבבא כרי שפתיק;
- (ד) ד"ה אכל עטל הויא; בכבדא ונתן לתוך האכוס;

גליון הש"ס

נב"א אבר מדי זושיא לית אלהא בבבא חני שפתיקא. עיין כמותי ב"ד י"ד ע"א תוס' ד"ה לית הנהמל; רש"י ד"ה אכל עטל וכו' נוסף מאילוי בר"ש. עיין לעיל דף י"ד ע"א שפתיק ד"ה כלמס' דהכלס;

רבינו חננאל

לפי שאין עושיין אותה אלא לגוון, פי' [לגויין] לבעבו להתראות בו גונגא של ביצה. מאכל המרס. פי' זה המאכל ממורס הוא כדתנן (נתן) [נטיל] את הדם ונתנו לממרס בו על הרוביח הרביעי. וי"א מאכל חמורים הוא, כלומר אינו מאכל בני אדם אלא מאכל חמורים הוא. חרדל שלשו מע"ש. חלקו עליו ר"ב ושמותא וי' יוחנן ור' אלעזר, ודבריהן שפתיקן הן. וזר וטורא דהוא בתרא אמר לית הילכתא ככל הני שמעתתא, אלא כי האי דהתיא חרדל שלשו מע"ש למחר מניחו בין ביד בין בכלי ונתן לתוכו דבש, ולא יטרוף אלא מערב שום שריסקו מע"ש למחר נתן לתוכו פול או גריסק, ולא ישחוק אלא מערב, וממשך את האמינה לתוכה. מאי אמינתא, הנהא אנומלין, יין ושמן דבש ופלפלין, אלונגות, יין ישן ומים צלולין ואפרסקין. חלתית שבת מותר, אבל לשרתו אסור אפילו בצונן. ואם שרת מקודם השבת ועבשו בשבת חושש אם לא ישתה מסתכן, מותר חלתית שבת מותר, אבל לשרתו חתוכין ולהניחה בחמה. לכסכוס' כיתונתא. פי' לרכוכי קא מיכוון ושירי, או דלמא לאולודי וכו'. פי' לקבץ מקצת הבנן של פשתים תוך ידו לשרפו מפני שרוחצין הבנן ומתייבש בשמש או ברוח עזרמא אנטון, פי' קשה ורועה לרכוכי, נתן הבנן לתוך ידיו ומלחין ומביא ידיו עד שיעשה הבנן ההוא כמו קפולים קטנים כמין תבשיל, בעי ר' יימיה אטמיוי חד ואיתוי [נתן] או דלמא אטמיוי ויתוי תרי, חיקו, וכן עוד מפורש בתלמוד א"י בענין מולין ומביא שבלוב. מיהא שמעינן דכיסכוס כעין שפשוף הוא ומתקוץ הבנן, ל"פ יתבשיל, ונראה קמטין ושלושם מתפשט, ונדאמרין אמר רב כהנא ואיחזיק רב יהודה טיש שלעל בגדו לכסכוסו כמפנים, ומתקרי להאי כיתונתא, שמעינן מינה דסודרא ליתיה כיתונתא, ולא יתכן לומר שהוא צמר, שאם הוא צמר אין אומר לו היה לך ללמוד פשתים מצמר, והרבר רחוק ביניהם ואינה אלא צמר גפן שיה קרוב לזה, ופשט רב חסדא דלרכוכי מיכוון ושירי. אמר רב חסדא האי כיתונתא

תולין פרק עשרים שבת

קמ.

עין משפט
נר מצוה

לפי שאין עושיין אותה אלא לגוון, ולמראה שהחמורין יפה לגוון ולא החלוצין הלכך חרדי ואידי אוכל הוא ואין כאן צריכת פסולת מנאכל; ממחו. דיטפידי"ר בלע"ז במים או ציין; ממחו בכלי. משמע זהו שינוי שלו; ואינו ממחו ציד. דממחו ליה ספיר טפי: אלא אמר שמואל ממחו ציד. שאין זה דרכו בחול: קס ר' יוחנן צשטיסיה דר"א. חזר צו ואסר: אצוי ורצא דאמרי טרוויסו הלכה כר' יוחנן. לאסר: לרבי. לעעירי: בשופסא דרומא. אלמנעי של סוס: ולא יטרוף. כדרך שטורפין צינים צקערה צקף דרך טריפה שמכה בכח: שחליים. כרישין והיו שוחקין אותם במים: ממשיך. נותן: אמיסא. מיניט"א בלע"ז: מעליא לפחלי. לערב עם שחליים: ואין עושיין אלונגות. שאינה למשקה כמא אלא לנכין לאחר המרחץ ודוגמת רפואה: וחשי מבינא דרישא. הרגשתי צנינוטא משערת ראשי עד צפרני רגלי: מנכו לי מזויסאי. אם הייתי ניגול ממנו שלא אמות: שפי כל יומא. ולא היה מזיקו: דדש ציה. רגיל צו: בתנ"י חילוסים. חלטי"ש בלשון ישמעאל ובלע"ז לור"א ושורין אותו בפושטין ושומין אותו המים לרפואה: אכל נוסף. החלמית: צמוך החומץ. ומנובל צו מאכלו. ולקמיה מפרש אמאי אין שורין: ואין שולין אם סכרשינין. מלפי עליהם מים צללו לצרוך פסולתן כדתנן צמסכת צילה (דף יד: ע"ב) אף מדיח וסולה: ולא שפין אפון. ציד להסיר פסולת דמוס ליה צורד: אכל נוסף למוך סכרסה. ואע"פ דפעמים שהפסולת נופל דרך נקצי הסכרה ונמלא נצדכר מאליו: סבן. הוא שעושיין מן הקס מחמתין אותו צמורשינין ועושה כל זכר (ה) השבולת צבן: מוץ. הוא מוקן השבולת העליון ואינו ראוי למאכל וכוצרין אותו (ו) בצכרין שיסול המוץ: אכל נוסף (ז) בצכרה. ליתן צמוך האכוס ואע"פ שהמוץ נופל מאליו כר"ש דלמחר דבר שאין מתכוין מותר: גב' שר. חילמית צפושטין מאי: אומיא. צכר חי: שלא יעשה כו'. לא שצקוה רבנן למעמד צורד: דמול: אס קן. דלא ידענא לפרושי ממני טפי מיך מה צין לי ולך: מטיסין יחידאס היא. ור' יוסי אמרה אכל לצרין אף צלונן אסור: ליוקרא דלינא. שלצו ככד עליו: סלמא סקלי חילמסא. משקל ג' וזבוס: שאלי צי מדרשא. מה יעשה צכנת: לשוס לא קמיבעיא לי. דכלאו רפואה משקה הוא ותנן כל המשקין שומה (לעיל דף קט:). לשרוס. דתנן מתינתין אין שורין: כמא דשרי. צעיר הוא. אף דרד לימא כרבי יוסי דשרי צלונן אכל לצרין אסור: עינינא. הכניסני ואיש זקן היה: לכסכוס' דיסניסא. חלוק כמות של פשתן שנתכבסה והרי היא קשה ומשפשה צין שמי ידיו והיא מתרככה ואף הליצון שלה מנהיל על ידי השפסוף: אולודי חיוורא. הליצון מנהיל: ססס מיחוי כאולודי חיוורא. שמקפיד על ליצונו וזוהרו של סודר יומר מתינתיתא: משלפא

לפי שאין עושיין אותה אלא לגוון איתמר חרדל שלשו מע"ש למחר אמר רב ממחו בכלי אבל לא ביד א"ל שמואל ביד אטו כל יומא ממחו ליה ביד מאכל חמורים הוא אלא אמר שמואל ממחו ביד ואינו ממחו בכלי איתמר ר"א אמר אחד זה ואחד זה אסור זה ורבי יוחנן אמר אחד זה ואחד זה מותר אביי ורבא דאמרי תרווייהו אין הלכה כרבי יוחנן קם רבי יוחנן בשימתייה דר"א קם רבי אלעזר בשימתייה דשמואל אביי ורבא דאמרי תרווייהו הלכה כרבי יוחנן (ה) אימיה דאביי עבדא ליה ולא אכל דביתהו דעירא עבדא ליה לרב חייא בר אשי ולא אכיל א"ל לרבך עבידי ליה ואכל ואת לא אכלת אמר רבא בר שבא הוה קאימנא קמיה דרבינא ובחשי ליה בשופסא דתומא ואכל * אמר מר זוטרא * לית הלכתא ככל הני שמעתתא אלא כי הוה דאתמר "חרדל שלשו מע"ש למחר ממחו בין ביד בין בכלי ונתן לתוכו דבש ולא יטרוף אלא מערב *שחליים ששחקן מע"ש למחר נתן לתוכו שמון וחומץ וממשך לתוכו אמינתא ולא יטרוף אלא מערב *שום שריסקו מע"ש למחר נתן לתוכו פול וגריסין ולא ישחוק אלא מערב וממשך את אמינתא לתוכו * מאי אמינתא נינייא אמר אביי ש"מ האי נינייא מעליא לתחלי: ועושיין אנומלין בשבת: *ת"ר דעושיין אנומלין בשבת ואין עושיין אלונגות ואיזו היא אנומלין ואיזו היא אלונגות אנומלין יין דבש ופלפלין אלונגות יין ישן ומים צלולין ואפרסקין דעבדי לבי מסותא למיקר אמר רב יוסף זימנא חדא עלית בתר מר עוקבא לבי באני כי נפקי אתאי אשקיין *חמרא חד כסא וחשי מבינתא דראשי ועד טופרא דכרעי ואי אשקיין כסא אחרניא הואי מסתפינא דלמא מנכו לי מזכותא דעלמא דאתי והא מר עוקבא דשתי כל יומא שאני מר עוקבא דדש ביה: *בתנ"י אין שורין את החילתית בפושטין אבל נתן לתוך החומץ ואין שולין את הכרשינין ולא שפין אותן אבל נתן לתוך הכברה או לתוך הכלכלה *אין כוברין את התבן בכברה ולא יתננו על גבי מקום גבוה בשביל שירד המוץ אבל נוטל הוא בכברה ונתן לתוך האיבוס: *גמ' איבעיא להו שרה מאי תרגמא רב אדא נרשאה קמיה דרב יוסף שרה חייב חטאת א"ל אביי אלא מעתה שרה אומצא במיא הכי נמי דמיחייב אלא אמר אביי *מדרבנן שלא יעשה כדרך שהוא עושה בחול בעא מיניה רבי יוחנן מר' ינאי מהו לשרות את החלתית בצונן א"ל אסור והא אנן תנן אין שורין את החלתית בפושטין הא בצונן מותר א"ל *א"כ מה בין לי ולך מתניתין יחידאה היא דתניא *אין שורין את החלתית לא בחמין ולא בצונן רבי יוסי אומר בחמין אסור בצונן מותר למאי עבדי ליה ליוקרא דלינא רב אחא בר יוסף חש ביוקרא דלינא אתא לקמיה דמר עוקבא א"ל זיל שתי תלתא תיקלי חילתתא בתלתא יומי אול אישתי חמשא בשבת ומעלי לצפרא אול שאל בי מדרשא אמרו ליה תנא דבי רב אדא ואמרי לה תנא דבי מר רב אדא *שותה אדם קב או קביים ואינו חושש אמר להו לשותות לא קמיבעיא לי כי קא מיבעיא לי לשרות מאי אמר להו רב חייא בר אבין בדידי הוה עובדא ואתאי שאילתיה לרב אדא בר אהבה ולא הוה בידיה אתאי שאילתיה לרב הונא ואמר הכי קאמר רב שורה בצונן ומניח בחמה כמאן דשרי *אפילו למאן דאסר ה"מ היכא דלא אישתי כלל אבל הכא כיון דאישתי חמשא ומעלי שבתא אי לא שתי בשבת מיסתכן מיסתמך ואזיל רב אחא בר יוסף אכתפיה דרב נחמן בר יצחק בר אחתיה א"ל כי מטינן לבי רב ספרא עיילינא כי מטו עייליה בעא מיניה מהו לכסכוס' כיתניתא בשבתא לרכוכי כיתניתא קא מיכוין ושפיר דמי או דילמא לאולודי חיוורא קמיכוין ואסיר א"ל לרכוכי קא מיכוין ושפיר דמי כי נפק אתא א"ל מאי בעא מר מיניה א"ל בעי מיניה מהו לכסכוס' כיתניתא בשבתא ואמר לי שפיר דמי ותבעי ליה למר סודרא סודרא לא קא מיבעיא לי דבעי מר הונא ופשיט לי *ותיפשיט ליה למר מסודרא א"ל *התם מיחזי כי אולודי חיוורא הכא לא מיחזי כאולודי חיוורא אמר רב חסדא האי כיתניתא משלפו

רב יוסף זימנא חדא עלית בתר מר עוקבא לבי באני כי נפקי אתאי אשקיין *חמרא חד כסא וחשי מבינתא דראשי ועד טופרא דכרעי ואי אשקיין כסא אחרניא הואי מסתפינא דלמא מנכו לי מזכותא דעלמא דאתי והא מר עוקבא דשתי כל יומא שאני מר עוקבא דדש ביה: *בתנ"י אין שורין את החילתית בפושטין אבל נתן לתוך החומץ ואין שולין את הכרשינין ולא שפין אותן אבל נתן לתוך הכברה או לתוך הכלכלה *אין כוברין את התבן בכברה ולא יתננו על גבי מקום גבוה בשביל שירד המוץ אבל נוטל הוא בכברה ונתן לתוך האיבוס: *גמ' איבעיא להו שרה מאי תרגמא רב אדא נרשאה קמיה דרב יוסף שרה חייב חטאת א"ל אביי אלא מעתה שרה אומצא במיא הכי נמי דמיחייב אלא אמר אביי *מדרבנן שלא יעשה כדרך שהוא עושה בחול בעא מיניה רבי יוחנן מר' ינאי מהו לשרות את החלתית בצונן א"ל אסור והא אנן תנן אין שורין את החלתית בפושטין הא בצונן מותר א"ל *א"כ מה בין לי ולך מתניתין יחידאה היא דתניא *אין שורין את החלתית לא בחמין ולא בצונן רבי יוסי אומר בחמין אסור בצונן מותר למאי עבדי ליה ליוקרא דלינא רב אחא בר יוסף חש ביוקרא דלינא אתא לקמיה דמר עוקבא א"ל זיל שתי תלתא תיקלי חילתתא בתלתא יומי אול אישתי חמשא בשבת ומעלי לצפרא אול שאל בי מדרשא אמרו ליה תנא דבי רב אדא ואמרי לה תנא דבי מר רב אדא *שותה אדם קב או קביים ואינו חושש אמר להו לשותות לא קמיבעיא לי כי קא מיבעיא לי לשרות מאי אמר להו רב חייא בר אבין בדידי הוה עובדא ואתאי שאילתיה לרב אדא בר אהבה ולא הוה בידיה אתאי שאילתיה לרב הונא ואמר הכי קאמר רב שורה בצונן ומניח בחמה כמאן דשרי *אפילו למאן דאסר ה"מ היכא דלא אישתי כלל אבל הכא כיון דאישתי חמשא ומעלי שבתא אי לא שתי בשבת מיסתכן מיסתמך ואזיל רב אחא בר יוסף אכתפיה דרב נחמן בר יצחק בר אחתיה א"ל כי מטינן לבי רב ספרא עיילינא כי מטו עייליה בעא מיניה מהו לכסכוס' כיתניתא בשבתא לרכוכי כיתניתא קא מיכוין ושפיר דמי או דילמא לאולודי חיוורא קמיכוין ואסיר א"ל לרכוכי קא מיכוין ושפיר דמי כי נפק אתא א"ל מאי בעא מר מיניה א"ל בעי מיניה מהו לכסכוס' כיתניתא בשבתא ואמר לי שפיר דמי ותבעי ליה למר סודרא סודרא לא קא מיבעיא לי דבעי מר הונא ופשיט לי *ותיפשיט ליה למר מסודרא א"ל *התם מיחזי כי אולודי חיוורא הכא לא מיחזי כאולודי חיוורא אמר רב חסדא האי כיתניתא משלפו

כמו קפולים קטנים כמין תבשיל, בעי ר' יימיה אטמיוי חד ואיתוי [נתן] או דלמא אטמיוי ויתוי תרי, חיקו, וכן עוד מפורש בתלמוד א"י בענין מולין ומביא שבלוב. מיהא שמעינן דכיסכוס כעין שפשוף הוא ומתקוץ הבנן, ל"פ יתבשיל, ונראה קמטין ושלושם מתפשט, ונדאמרין אמר רב כהנא ואיחזיק רב יהודה טיש שלעל בגדו לכסכוסו כמפנים, ומתקרי להאי כיתונתא, שמעינן מינה דסודרא ליתיה כיתונתא, ולא יתכן לומר שהוא צמר, שאם הוא צמר אין אומר לו היה לך ללמוד פשתים מצמר, והרבר רחוק ביניהם ואינה אלא צמר גפן שיה קרוב לזה, ופשט רב חסדא דלרכוכי מיכוון ושירי. אמר רב חסדא האי כיתונתא

לב א מיי פ"ח מהל' שנת הל' ד ופ"כ' הלכה י' סמך ללחין ספ' טו"ש' א"ח ס'י שגא ספ"ק טו: ט"ב ב ג מיי פ"כ' שם ללע"ז ט טו"ש' טו: דר ד מיי שם ה"א טו"ש' שם ספ"ק ז: ל"ה ה מיי פ"ד מהל' דעות הלכה י: לו ר מיי פ"כ' ספ' טו"ש' הלכה ז סמך ללחין ספ' טו"ש' טו"ש' א"ח ס'י שגא ספ"ק טו: י: לו ז מיי פ"ח מהל' שנת סמך ללחין ספ' טו"ש' טו"ש' א"ח ס'י שגא ספ"ק טו: ל"ח ז מיי פ"כ' א"ח ס'י שגא ספ"ק טו: ל"ט ט י ב מיי פ"כ' א"ח ס'י שגא ספ"ק טו: הלכה ז מיי פ"כ' א"ח ס'י שגא ספ"ק טו: ז סמך שם טו"ש' א"ח ס'י שגא ספ"ק טו: מ ל מ מיי פ"כ' שם הלכה ז סמך שם טו"ש' א"ח ס'י שגא ספ"ק טו: ס'י שגא ספ"ק טו:

לעיו רש"י

דיטפידי"ר [דיטפידי"ר] להשרות. ברישורין [קרישורין]. שחליים. מיניט"א. מנתה (צמח). לדר"א. חלתית.

מוסף רש"י

עושיין אנומלין בשבת. שווא לשמות. ואין עושיין אלונגות. שווא לרפואה להטנן בשולחן מניח המרחץ דמפתש (נ"י ל). רמים צלולין. ששטאש ועמדו כללי יוס או יומים להיות ללחין, ותפין טעלויס צמח צמנתמס (טו).

רב נסים גאון

אין שורין את הכרשינין. גרסי' בגמ' דבני מערבא הני אין שורין את הכרשינים משום כבוד, ולא שפין אותן משום דש' אין כוברין את התבן משום מרקד.